

A RAKODÓPART KÖVEI

A budapesti dunai rakpartok

Könyvismertetés

Tisztelt Olvasó!

Budapest a világ legszebb fekvésű városai közé tartozik. Szépségét három tényezőnek köszönheti: van vize (Duna), hegyei (Várhegy, Gellérthegy, budai hegykoszorú) és magas szintű építésze (eklektika). Az összképben döntő fontosságúak a különös gondossággal kiépített rakpartok, a gyönyörű hidak és a Duna-parti épületsorok, amelyek hallatlan értéket alkotnak, és méltóak arra, hogy így, együtt őrizzük meg őket az utókor számára.

A rakpartművek XIX. században kiépült szakaszai önmagukban is jelentős építészeti és ipartörténeti értéket képviselnek. E nagyszerű mérnöki művek védelmével is elő kell segíteni fővárosunk egyedülálló – a világörökségek között méltán számon tartott – dunai panorámájának megőrzését.

2006 elején védési dokumentációt állítottam össze, amit az akkori Kulturális Örökségvédelmi Hivatalban igen pozitívan fogadtak, és az illetékes minisztériumnak előterjesztették. A jogszabály azonban váratott magára, végül 2011 augusztusában jelent meg az a miniszteri rendelet, amely – számos egyéb érték mellett – védelem alá helyezte a budapesti dunai rakpartokat. A védett történeti rakpartok több mint 12 kilométer hosszan húzódnak a folyam két partján. Ugyanez a rendelet tartalmazza a teljes Margitsziget védelmét is valamennyi építményével, így az ottani partfallal együtt 17,5 kilométer dunai rakpart került védelem alá!

Ez több szempontból is különleges lépés. Egyrészt jelzésértékű áttörés a Budapest műemlékeinek védelmében. Másrészt egy rakpartmű egyedi védelmére eddig nemzetközi téren sem volt példa. Végül, de egyáltalán nem utolsó sorban a kínai Nagy Fal után ez lett a világ egyik legnagyobb műemléke!

Egy ilyen nagyságrendű mérnöki alkotás műemléki védelmére Budapesten még nem volt példa. Ezért tartottuk fontosnak, hogy erre kiállításokkal is felhívjuk a figyelmet. Az anyag első ízben még 2007-ben jelent meg a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal vári székházában, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. 2011 nyarán nagyszabású szabadtéri kiállítást tartottunk a Petőfi téri Duna-korzón a Külügyminisztérium támogatásával, a magyar EU-elnökség eseményeihez kapcsolódva. 2013 elején az anyag ismét látható volt a FUGA Budapesti Építészeti Központban.

***

A kiállítások a látogatókban kedvező visszhangot keltettek, de szóban és írásban visszatérően jelezték, hogy jó lenne az anyagot könyvben is közzétenni. Ezért a kiállítási anyagot lényegesen kibővítve összeállítottam azt is.

A könyv régi festményeken és metszeteken, archív és mai fotókon, egykorú térképeken és eredeti terveken mutatja be a Duna szabályozásának és a rakpartok kiépítésének hatalmas munkáját.

A könyvben kidolgozásra kerültek azok a témakörök és fejezetek is, amelyek a meghatározott terjedelmű kiállításokon nem kaphattak helyet. Átfogó, monográfia-igényű anyag készült, részletes magyarázatokkal és leírásokkal, de olvasmányosan, a széleskörű ismeretterjesztés szándékával.

A kötetet tisztelgésnek szánom mérnökeink e monumentális műve előtt, amely kiállta az idő próbáját. A kötet egyben sajátos tisztelgés József Attila előtt is. A könyv fejezeteinek címeit „A Dunánál” című verse egyes sorai adják.

Az anyagban szakmai alapossággal igyekszem bemutatni a rakpartok kialakítását, de úgy, hogy a szélesebb közönség figyelmét is felkeltse. A tervezett kötet ugyanis szokatlan nézőpontból, különleges képekkel mutatja be Budapest legszebb részeit.

A terjedelem 400 oldal, melyet 440 illusztráció (fénykép, festmény, grafika, térkép, tervrajz) egészít ki, jelentős részük színes. A képek kétharmada archív, a legkülönbözőbb közgyűjteményekből válogatva. A kötet album jelleggel, fekvő B/4 formátumban jelenik meg, igényes kivitelben.

***

Az anyagot összeállítottam és mostanra a nyomdai szerkesztés is előrehaladt, a Forster Gyula Központ, több cég, a Fővárosi Önkormányzat, valamint egyes kerületek támogatásával. A nagyszabású kötet befejező munkáihoz és kinyomtatásához azonban további forrásokra van szükség, ezért előfizetési akciót hirdetünk meg. Az év végére megjelenő, ajándéknak is alkalmas könyv kiadói áron, példányonként bruttó 7500 Ft forintért leköthető. Előfizetéseket a kiadó, a POSTCARD Bt 10100716-53136500-01000002 számú számlájára lehet utalni, a feladó nevének és elérhetőségének közlésével. Az előfizetők számára könyvbemutatókat szervezünk, ahol dedikálás is lesz.

Igény esetén részletesebb tartalmi ismertetőt tudok küldeni. Csatolok néhány képet a 2011-es szabadtéri kiállításról.

Kérem, levelemet továbbítsa belátása szerint.

Budapest, 2015. július 20.

Tisztelettel:

Kolundzsija Gábor
szerző

Képek a kiállításról

A kiállítás helyszíne a Duna-parton

Horváth János országgyűlési képviselő megnyitó beszéde, 2011. május 29.

A Duna felőli oldal részlete. A speciális időjárásálló nyomtatokat erre a célra összeállított építési állvány hordozta.

Nem csak a megnyitón jelentek meg sokan: a kiállításnál szinte mindig voltak látogatók, belföldről és külföldről egyaránt.

A város felőli oldal. A nyomatok az állvány mindkét oldalán végighúzódtak: összesen 100 méter hosszon 200 kép jelent meg. A kép érzékelteti a kiállítás nagyságrendjét.

Az 53/2011. (VIII. 25.) NEFMI rendelet országosan 4 műemléki jelentőségű terület és 173 egyedi műemléket nyilvánított védetté, melyek egyike a rakpart. A rendelet megjelenését 2011. szeptember 6-án jelentették be a média számára. A sajtótájékoztatót a Duna-parti kiállításnál rendezték meg, amely igen szép gesztus volt. A média képviselőit Hammerstein Judit, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium helyettes államtitkára, valamint dr. Tamás Judit, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke tájékoztatta.

